

Forslag til folketingsbeslutning

om ændring af den sociale pensionslovgivning.

Fremsat den 14. januar 1971 af *Bundvad, Albertsen, Finn Christensen, Erling Dinesen, Anker Jørgensen, Evald Kristensen, Niels Mørk og Bertel Pedersen.*

Folketinget opfordrer socialministeren til efter følgende retningslinjer at fremsætte lovforslag til ændring af den sociale pensionslovgivning (folke-, invalide- og enkepension, jfr. lovbekendtgørelserne nr. 155-157 af 15. april 1970, som ændret ved lov nr. 231 af 7. maj 1970 og lov nr. 277 af 9. juni 1970):

I.

1. Pensionerne bør ajourføres under hensyn til lønudviklingen på arbejdsmarkedet siden 1. april 1969, da den allerede givne kompensation er utilstrækkelig.

2. Der indføres samtidig automatisk regulering af pensionerne i forhold til lønudviklingen på arbejdsmarkedet.

3. Førtidspension bør kunne tilkendes allerede fra det fyldte 55. år og således, at også erhvervsvanskeligheder, der skyldes sociale årsager, f. eks. langvarig arbejdsløshed på grund af strukturrationalisering i

videregående omfang, anerkendes som grundlag for førtidspensionering.

4. De i pensionslovgivningen fastsatte fradragsregler vedrørende pensionernes grundbeløb og pensionstillæggene lempes, således at visse pensionistgrupper, som efter de gældende fradragsregler i kombination med skattelovgivningen får deres disponible indkomst beskåret i særlig følelig grad i forbindelse med ekstraintægter, stilles gunstigere. Forslagsstillerne udelukker ikke, at det ønskede resultat bedst kan opnås ved kombineret ændring af pensions- og skattelovgivningen.

II.

Folketinget opfordrer socialministeren til at intensivere overvejelserne vedrørende den videre udbygning af pensionerne med sigte på at nå frem til en alle dækkende tjenestemandslignende pensionsordning finansieret ved arbejdsgiverbidrag.

Bemærkninger til forslaget.

I folketingsårene 1968-69 og 1969-70 fremsatte medlemmer af den socialdemokratiske folketingsgruppe forslag til folketingsbeslutning om gennemførelse af en pensionsreform. (Om forhøjelse og automatisk regulering af de offentlige pensioner (folkepension, invalidepension og enkepension) og om indførelse af en offentlig tillægspension).

Forslagene henvistes til behandling i udvalg, der ikke nåede at tilendebringe deres arbejde inden folketingssamlingernes slutning.

Vedr. behandlingen af førstnævnte forslag henvises til Folketingsstidende 1968-69, forhandlingerne sp. 1683, tillæg A. sp. 1883, forhandlingerne sp. 2193, tillæg B. sp. 3455.

Vedr. behandlingen af sidstnævnte forslag henvises til Folketingstidende 1969-70, forhandlingerne sp. 390, tillæg A. sp. 667, forhandlingerne sp. 737, tillæg B. sp. 3039.

Nærværende forslag til folketingsbeslutning er for en væsentlig dels vedkommende en gentagelse af de tanker om en pensionsreform, som fremgik af de nævnte forslag. Punktet om indførelse af en tillægspension er udgået under hensyn til loven om den sociale pensionsfond, som siden er gennemført, hvorimod man stadig — endda i noget stærkere form — må fremhæve, at den langsigtede løsning på pensionsproblemet må være en alle dækkende tjenestemandslignende pensionsordning, finansieret ved arbejdsgiverbidrag.

På samme måde har man i forslaget i højere grad end tidligere givet udtryk for nødvendigheden af en forbedring af reglerne om førtidspension.

Forslaget indeholder i forhold til de tidligere forslag et nyt punkt, som forslagsstillerne finder har krav på stor opmærksomhed. Der tænkes her på foranstaltninger til imødegåelse af den urimelige beskæring af ekstraintægter, visse pensionistgrupper må tåle som følge af de nye skatteregler.

Der kan være grund til at føje nogle yderligere få bemærkninger til visse af forslagets punkter.

Forslagsstillerne er af den opfattelse, at de gældende regler for ved dispensation at tillægge en person indtægtsbestemt folkepension fra det 60. år bør udvides. Forslagsstillerne er vel opmærksom på, at der ved den under den tidligere regering gennemførte lov nr. 443 af 6. december 1967 om ændringer af lov om folkepension er skabt mulighed for en rimelig fortolkning, således at der i højere grad end tidligere kan tages sociale hensyn ved afgørelsen af, om dispensation bør gives. Man finder imidlertid, at videregående ændringer er fornødne, idet det nu er almindeligt forekommende, at menneskers helbred lider skade som følge af det intensiverede tempo på arbejdsmarkedet, og at denne skade er af et sådant omfang, at de er mindre skikkede til at udføre deres arbejde. Det må sikkert

erkendes, at en grænse på 55 år bedre svarer til det faktiske behov.

Hertil kommer, at den stadig accelererende strukturrationalisering medfører, at den ældre arbejdskrafts stilling bliver mere utryg. Der er således skabt en ny social indikation for førtidspensionering, som ikke i fuldt omfang imødekomes af de gældende bestemmelser. Der er på dette område et udpræget behov for en nytænkning, som snarest bør manifestere sig i forbedrede lovbestemmelser.

Vedr. spørgsmålet om de uheldige virkninger for visse personer af ophævelsen af de skattemæssige nedslagsregler skal man fremhæve, at de succesive ændringer i lovgivningen, som er foretaget for at bøde på disse uheldige forhold, har vist sig utilstrækkelige. Det er stadig således, at pensionistagtepar med beskedne ekstraintægter får disse beskåret i et sådant omfang, at incitamentet til en beskeden erhvervmæssig virksomhed svækkes til næsten at være betydningsløs. Der er her tale om meget teknisk betonet lovgivning, som det kan være vanskeligt at udforme på den rette afbalancerede måde, men forslagsstillerne finder, at problemet bør løses snarest.

På længere sigt er den i loven om den sociale pensionsfond forudsete tillægspension utilstrækkelig. Ud over den sikkerhed, der skabes for befolkningen gennem folkepension og tillægspension, må pensionssystemet udbygges således, at der gennem videregående tillægspension sikres alle en tjenestemandslignende pensionsordning finansieret ved arbejdsgiverbidrag. Denne tillægspension skal omfatte alderspension, invalidepension samt enke- og enkemandspension.

Selv om der ikke på indæværende tidspunkt kan siges noget om, hvornår en sådan tjenestemandslignende tillægspension kan indføres, vil det efter forslagsstillerens opfattelse være naturligt, at det allerede nu præciseres, at en tjenestemandslignende pensionsordning efter det angivne mønster må være endemålet for en pensionsreform.